

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decas Selectarum Quæstionum

Vogel, Gerhard Georg Wilhelm

Ingolstadii, 1728

Quæstio III. Utrum Clerici non teneantur concurrere, ad sumptus operum publicorum, si id exigat utilitas aut necessitas communis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62148)

est, cui arbitrari lubet animo liberiore nec partium studiis occupato. Quam- 38
quam tamen bona Clericorum etiam patrimonialia à novorum tributorum im-
positione immunita esse, in apice juris melius defendi posse existimem cum P.
Engel *tit. sep. cit. de Imm. n. 24. König n. 21. Reiffenstuel n. 248. Layman.*
l. 4. tr. 9. Suarez l. 4. de Immun. cap. 24. n. 4. Clarissimis PP. Pichler
ad cit. tit. n. 30. Schmalzgr. n. 26. qui integrum adhuc recenset
DD. Catalogum.

QUÆSTIO III.

*Utrum Clerici non teneantur concurrere, ad sumptus
operum publicorum, si id exigat utilitas aut necessitas communis?*

S U M M A R I A.

1. 2. 3. Clerici non tenentur concurrere ad utilitatem publicam, ex qua
Commodum non sentiunt 4. quod si tamen sentiant, an teneantur? contro-
vertitur. 5. 6. 7. 8. notatur exorbitans distinctio & sententia R. P. Ranbeck.
9. ad 15. adducuntur ejus fundamenta, 15. 16. sententia hac à TT. CC. & Legistis
communis rejicitur. 17. adfertur alia adhuc distinctio R. P. Schmalzgr. &
communis alias opinio 18. 19. quâ tamen etiam neglectâ indistinctè statuitur
Clericos suo modo ad concursum teneri, 20. 21. 22. 23. & hoc probatur 1. ex
equitate naturali, solvunturque 2. argumenta, quæ contra istam equitatem vi-
brat R. P. Ranbek 24. 25. probatur ex Titulo exigendi concursum, it. ex jure
civili 26. 27. ex consuetudine generali, ipsis S. R. I. recessibus firmatâ eamque
rationabilem esse evincitur. 28. ad capp. non minus & adversus de Imm.
afferuntur tres DD. responsiones 29. 30. negatur concursum exigì à Principe
Titulo jurisdictionis 31. dilucidatur, quâ ratione Laici sint primaria membra Rp.
profana 32. explicantur verba text. cit. laici humiliter & devotè recipiant
cum gratiarum actione 33. ostenditur Consensum Episcopi aut S. Pontificis
non requiri.

AD uberiores Quæstionis hujus intellectum præmitto, eam non pro-
cedere de casu, quò impensæ emergerent in opera etiam publica ex-
pendendæ, ex quibus nulla in Clericos redundaret utilitas v. g. si ædi-
ficari

- ficari deberent domus theatrales: palæstritarum Gymnasia, aut alia in Bombar-
 darum telorúmque v. g. exercitium, exstruenda ædificia, ad quorum sumptus
 Clericos planè immunes esse, communis habet sententia, sicut & eosdem à con-
 cursu exemptos esse arbitror, si communis contributio ob favorem publicum
 instituta, solummodò tangat Principis privatam utilitatem, & non communita-
 2 tem, seu publicum commodum Patriæ. v. g. si ob adventum Imperatoris dona
 deberent fieri: si Principis filia alteri daretur nuptui, & dos pro ea exigeretur:
 si propter Nationalem filii extraordinariæ solemnitates celebrandæ forent, si
 denique collectæ communes merissimum Principis commodum, & domus
 ejusdem splendorem concernant, & alia plura quæ assignantur ab Azor *Tom. 3.*
 3 *lib. 5. cap. 19.* Illust. Baron. Schmid *controv. 20. n. 19.* quorum omnium ratio-
 nem hanc assigno, quòd æquitas non patiat, ut Clerici deterioris sint condi-
 tionis, quàm laici, sed essent deterioris, si ad dictos casus pariter contribuere
 deberent ergo &c. *prob. maj.* Ecclesiæ, & Clerici soli tenentur ad collectas
 Episcopales, uti synodaticum, Cathedaticum in Reverentiam Cathedræ, sive
 sedis Episcopalis præstandum: Ad subsidium Charitativum, sive moderatum
 auxilium justa de causa ab Episcopo petatum: ad procuraciones in visitationi-
 bus: quartam decimationum, quartam mortuorum, sive portionem Cano-
 nicam &c. de quib. vid. Canonistæ *ad tit. Decret. de off. judic.* ergo si pariter
 tenerentur concurrere ad collectas in favorem Principis laici impositas, deterio-
 ris essent conditionis, quàm laici, ut patet, cum duplicia haberent onera.
 4 Solum igitur controversiæ punctum in hoc situm est, an non teneantur
 concurrere in iis casibus, qui in gratiam communitatis contingunt & unde simul
 Clerici utilitatem communem percipiunt?
 5 Idem qui in priori controversia Antagonista mihi existit acerrimus.
 R. P. Ranbek in *cit.* sæpiùs *Panoplia* mitiori pariter hic chorda non sonat, qui
disputat. 3. cap. 5. §. 1. n. 1. & seqq. cum aliquot aliis distinctionem facit inter
 opera ea, quorum utilitas æquè principaliter clericos tangit & laicos, ac inter ea,
 quorum utilitas clericos tantum remotè, indirectè, & per accidens solúmque
 per aliquam redundantiam, laicos vero proximè, & principaliter respicit. Ad
 priorem classem *n. 7.* reducit invasionem hæreticorum, depopulationem agro-
 rum communium, refectionem Pontis communis *ducentis ad prædia Clerico-*
rum, reparationem fontis vicini, *quo Clerici aquas suas hauriunt*, expensas fa-
 6 ciendas in *communia Clericis* pascua &c. Ad posteriorem vero *n. 6.* salaria mi-
 nistrorum publicorum, debita reipublicæ utiliter contracta, restaurationem mu-
 rorum, fossarum, vallorum, ornatum viarum publicarum refert atque indi-
 stinctè concludit: si ratione posterioris hujus classis operum expensæ præten-
 dantur, &c. Clericos non obligari, ne quidem in subsidium, casu quo laicorum
 facultates non suppeterent, *ex ratione fundamentali*, quia verum non est dice-
 re communem clericis, & laicis tunc necessitatem, vel utilitatem accidere, cum
 ibi proximè & principaliter sola laicorum utilitas controvertatur, Clericorum
 verò solummodò per redundantiam; jura autem Canonica velint necessitatem,
 & uti-

& utilitatem communem ad hoc ut Clerici succurrant *cap. adversus de Imm. Eccl. ibi: ad relevandas communes utilitates, vel necessitates.*

Si vero prioris classis opera emergant, rigidam, & contra torrentem interpretum vix non novam excogitavit sententiam, cum ad hoc, ut Clerici teneantur ad ea pro rata concurrere, pro conditionibus essentialibus sequentia requirit: I. Ut ærarium publicum (ex tributis, & sudore laicorum erectum) his utilitatibus communibus impendatur: II. Ut non sufficiente hoc ærario singulis civibus pro rata imponantur collectæ, quod est contra communem TT. & CC. videatur Suarez *lib. 4. de Imm. Eccl. cap. 25. n. 15.* cujus tamen famigeratissimi viri sententiam, iniquam & SS. Canonibus adversam esse præsumit asseverare *cit. §. 2. n. 5.* & ubi hæc iterum oneri ferendo impares essent. III. Denique admittit Clericorum subsidium implorari posse, sub his tamen iterum conditionibus: ut monstratis laicorum facultatibus Episcopus cum Clero deliberet an & quantumtribuendum sit, & insuper S. Pontificis consensus aecedat. §. 4. Quibus non observatis laicos Principes, concursum à Clericis postulantes, excommunicationi in bulla cænæ S. Pontifici reservatæ subjicit, eosdem infames, Sacrilegos, mortalis noxæ reos, & ad restitutionem quàm maximè obligatos esse decernit. §. 5. n. 31. & hanc suam sententiam in scholis meritò damnandam (ad concitandas quippe in R. P. turbas aptissimam) & autoritate extrinsecâ quo ad punctum posterius, omninò, quod scio, destitutam, citatus Author (vir aliàs solidâ jurum peritiâ conspicuus & de universitate Salisburgensi benè meritus) speciosis variis & conquisitò undiquè fuce illinitis rationibus nititur colorare. Ac quidem

I. Fundamentum ponit *in cit. cap. non minùs & cap. adversus de Imm. Eccl.* primum sic habet *nisi Episcopus, & Clerus tantum necessitatem, & utilitatem dispexerint, ut absque illa exactione ad relevandas communes utilitates, & necessitates, ubi laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existiment conferenda.* Alterum ita sonat: *Verùm, si quando fortè Episcopus simul cum Clericis tantam necessitatem, & utilitatem perspexerit, ut absque ulla coactione ad relevandas utilitates communes, ubi laicorum non suppetunt facultates, subsidia duxerint per Ecclesias conferenda, prædicti laici humiliter, & devotè recipiant cum gratiarum actione.* Ex his textibus inquit clarè inferri suâ requisita; nam cum Clerici non contribuant, nisi laicorum non suppetant facultates, certè ad nihil tenebuntur, si ærarium principis huic oneri sufficiat, aut si laici impositâ singulis speciali collectâ necessitatem communem propulsare, vel utilitatem comparare valeant. Adèd, ut non desint aliqui, uti refert Diana *tom. 3. tract. 2. de Imm. Eccl. resolut. 134.* qui certam quantitatem statuunt, quâ à laicis persolutâ clerici priùs ad concursum obligarentur; verba eorum hæc sunt: *tum primùm censendum est facultates laicorum non suppetere, quando seculares plùs contribuendo cogentur se illis privare, quæ quot annis necessaria sunt ad vivendum secundum convenientiam sui statûs.*

II. Fundamentum. §. 5. n. 8. sic proponit: laicis nulla competit jurisdictio in Clericos per *capit, Ecclesia S. Mariæ de c. institut. ibi: laicos carere jurisdictione*

jurisdictione quoad personas clericorum, & eorum bona & laicis super Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis nulla sit attributa facultas, quos obsequendi manet necessitas, non Auctoritas imperandi, ergo neque in publica necessitate vel utilitate poterunt collectare clericos, cum existens, utilitas, vel necessitas communis laicis non tribuat jurisdictionem in clericos. aliàs (uti quisdam argutè inferre sibi blanditur) pari jure inferitur: Quòd si quædam regio, provincia aut Civitas repentinà quâdam prematur necessitate, auctoritatem nacta sit ac potestatem in vicinam regionem, provinciam aut Civitatem sibi antea nunquam subditam;

- 11 III. Quamvis urgeat necessitas, vel utilitas communis, tamen Principes sæculares prædenter nequeunt, ut Clerici solvant tributa personalia, & mixta, ergo neque poterunt præterdere, ut concurrant ad onera publica.
- 12 IV. Proponit n. 18. Laici principaliter & per se sunt membra Reipublicæ profanæ, & politicæ, sicut Clerici sunt membra Sacræ, & Ecclesiasticæ: igitur & per se subire debent onera, sicut per se clerici debent deservire Reipublicæ Ecclesiasticæ, & onera ejusdem portare. & nihil obstat (ait quidam recentior Canonista) quod Clerici sint Cives; sunt utique Cives, sed Cives speciali privilegio donati, Cives qui propriis legibus ac superioribus negantur: Cives qui partialem constituunt rempublicam, ab omni laicali jurisdictione exemptam & certè, si sub nova hac formalitate: quæ Cives ab ea gravari possent, nulla privilegia subsistent, ac omnis facilè eludetur immunitas. Sequeretur namque *primò*. confugam ad Ecclesiam extrahi ab illa posse, non quidem ut locus sacer est, sed ut pars territorii Principis. Sequeretur *secundo*, quascunque personas Ecclesiasticas ad judicium sæculare trahi posse ac judicari, quæ Cives. Sequeretur *tertio* excommunicationem Canonis non incurri à percutiente Clericum, non ut sacro charactere insignitum sed ut Civem. Et si quæ sunt plura absurda. Quod autem hæc utilitas etiam indirectè clericos tangat, ipsis invidendum non est, cum id abundè per indefessas, quas fundunt preces, & opera spirituaia compensent. Quòd insuper Episcopus cum Clero integro, uti vult (nec sufficere contendit capitulum Cathedrale) deliberare debeat, iterum in *cit. textib.* expressum esse existimat. §. 3. n. 3. consuetudine tamen introduci posse admittit, ut sufficiat consensus capituli, vel deliberatio cum Consiliariis
- 13 Diocesani Consistorii habita. S. Pontificis etiam Consensum necessariò adesse debere clarè ipsi insinuant subiecta *cit. cap. adversus verba: propter imprudentiam tamen quorundam Romanus Pontifex priùs consulatur.* Nec quidquam ad rem faceret, si periculum imprudentiæ in casu particulari abesse videretur, puta, si planè notorium foret, facultates laicorum non suppetere, nihilo secius tamen adhuc requiretur consensus S. Pontificis, eo quòd leges fundatæ in præsumptione universali non cessent, licet in casu particulari res aliter se habeat, uti est communis Doctorum sententia *per l. 1. §. 1. ff. de min. vid. Fachin. lib. 10. c. 74.* ubi fatetur se uberiolem hujus rei satis abstrusæ explicationem à quodam discipulo hausisse. Sed video ab isthac rigorosa adversarii nostri sententia

tia passim recedere [Canonistas, & Legistas à Canonum doctrina, quàm plurimum comendatos, & quidem.

I. à Panoplia avidis votis expeterem clariorem suæ divisionis in opera 16
quæ principaliter, inmediate, &c. laicorum tantum utilitatem, & ea, quæ simul directè clericorum utilitatem concernerent, explicationem; à subjectis enim ab ipso Exemplis regulam non licet depromere. Quid enim? nunquid salaria in Ministros Justitiæ expendenda, & Bonum ab istis proveniens etiam directè respicit Clericos? conquerrentur ii me hercule, si, dum laicos in foro! sæculari conveniunt, Justitia ipsis ad ad amissim non administraretur. Iterum nunquid debita à republica ex necessitate communi contracta etiam in immediatam Clericorum vergunt utilitatem? pone enim provinciam invadi ab hoste; ab eo omnibus supremam minitari ruinam, agros devastari, pone hoc in casu collectas non sufficere, sed integras pecuniæ summas ab aliis esse mutuandas, quid? nunquid hæc debita etiam in utilitatem Clericorum inmediate sunt contracta, qui alias è patria ejecti, bonis omnibus fuissent exuti? Iterum: nunquid reparatio fossarum: murorum &c Clericorum commodum inmediate spectat? Quid enim hostium assultus refrænabit, nisi civitas benè munita? relique muros solo æquator: præbe facilem hosti introitum, & experientur etiam Clerici, quid ex re eorum sit, civitatem suis mænibus, propugnaculis, & fossis non esse destitutam!

Meliùs adhuc cum Clariff. P. Schmalzgr. *ad tit. de Imm. n. 32. Laym. in* 17
c. 4. eod. n. 51. Less. de J. & J. l. 2. c. 33. n. 25. distingueret P. Ant. Söll. in cit. sapius. Q. Q. Can. p. 3. c. 3. q. 6. n. 206. inter utilitatem, sive necessitatem, quæ respicit commoda totius reipublicæ, & Inter eam, quæ tangit commoda privatorum; si hæc ultima exoreretur, puta, si agrorum ripæ adversus fluminis impetum forent muniendæ, si aperienda fossa, ut aqua aliò derivetur, si ducendus rivus, quo prata irrigentur, si fodendus puteus communis, vel fons per Canales ducendus, concedit etiam clericos tribuere debere; si verò prima contigeret negat Clericos teneri, nisi approbante ipso S. Pontifice, & ità *per text. supra cit. tenent Suarez. Palao, Barbosa, Gonzalez, Pignatelli &c.*

Sed neque hæc distinctio omni ex parte me movet, cum non sit con- 18
ceptibile S. Pontificem Clericos magis exemptos voluisse, si utilitas privatorum commoda solummodo, quàm si universæ reipublicæ fecilitatem contingeret, cum utique bonum reipublicæ privatorum commodo præferri non tantum æquum sit, sed etiam juri confurmius; ideo satis probabilè mihi videtur 19
Clericos indistinctè teneri ad opera, & sumptus publicos pro rata impositos, si utilitas vel necessitas publica exigat, modò etiam, ut superius notavi in illos commodum inde redundet. Sententiam hanc, quam assensu suo dignantur Clariff. P. Pichler *ad cit. tit. de Imm. n. 35. Molina de J. & J. disp. Carolus de Grassis de effect. Clericat. effect. 3. n. 200. & seqq. D. Glettle in Anatomia leg. amort. quest. 6. per totam.* Sic probò

I. Quòd summa æquitas exigat Clericos ad instar laicorum justà pro- 20
portione contribuere ad ejusmodi opera quorum commoditate æque ac alii fruuntur, æquum enim est, ut qui sentit commodum, sentiat & onus *reg. 55. in 6.*

Sed Clerici æquè ac laici fruuntur commodo viarum, pontium, fontium, & huiusmodi aliarum utilitatum, ergo etiam aliorum ad instar ad incommoda, contributionem nempe sumptuum requisitorum tenentur. Contra hanc æquitatem detonare audio adversarium meum P. Ægid. Ranbeck. duplici hoc argumento *primum* est, quod nihil concludatur ex eo, quod æquitas naturalis in genere contrarium suadere videatur; cum multa valde consentanea sint æquitati, quæ tamen à jure improbata aliter observari debent, *sic* licet æquissimum sit, ut nemo cum alterius injuria locupletur *c. 48. de Reg. J. in 6.* aliud tamen obtinet in præscriptionibus utroque jure. *Sic* licet æquissimum sit, ut læso per contractum satisfiat, & tamen, si læsio non sit ultra dimmidium, decepto omnis denegatur actio: *Sic* licet æquissimum sit, ut dives ægeno succurrat, tamen jura neminem cogunt taliter egentem necessariò succurrere. *Secundum*, ita sonat. si te in tantum afficit æquitas, quid respondebis ad hoc? nunquid & nobiles Aulæ Ministri, Principum Consilarii, Doctores aliæque personæ sæculares in communi societate viventes, ut cives sentiunt communitatis commodum, & tamen vel de jure scripto, vel municipali ab iisdem oneribus exempti sunt? si his æquitas non obstet? cur quæso clericis, quos conditio statûs super alios evexit, & immunes à communibus oneribus voluit, hoc invideas? non erit jus Canonicam æquè potens ac Civile? &c. Idem etiam *in citanda Q. 6.* sed remissiùs, ideoque prudentius, objicit R. P. Söll.

21 Sed metuo ne prædictus Author epinicium sibi canat ante Victoriã, & pro præmiis sibi spondeat pericula. Cum apertus etiam Tyroni textus indicet *in l. placuit Cod. de jud. in omnibus rebus præcipuam justitiæ æquitasque quam stricti juris rationem* habendam esse. Vid. pulchrè hic differens Fachin. *controv. l. 1. c. 3.* cum Ant. Perezio *in Codicis cit Tit. n. 9.* Si ergo pro hac mea sententia juxta propriam Authoris confessionem ipsa militet æquitas; nec contrarium expresso juris Textu evincatur (uti postea dilucidabitur) evidens sequela est, eandem obtinere fas esse. Quæ ex adverso apposuit, se ipsis ruunt.

22 Cum allatis namque Exemplis nulla ducitur paritas. Non cum primo, eo quòd negetur ab omnibus, vel minimam in præscriptione reperiri iniquitatem, & simul suppositum, præscribentem locupletari cum alterius injuria, & damno injusto, cum respublica vi alti Domini, quod habet in omnia bona subditorum præscribenti tribuat dominium rei alienæ ex quatuor istis notissimis rationibus, & hinc alterius jactura non est iniusta, sed justissima, uti resolvit integra DD. Phalanx cum Arnold. Rhat *tract. de præscript. M. D. Christoph. de Chlingensp. ad tit. J. de usucap. quest. 2. ob. 3.* Vasquez *Illust. controvers. lib. 2. c. 52.* Clariff. P. Pichler *Decret. tit. de præscript. n. 15.* Magnif. P. Franc. Schmier *tract. de præscript. cap. 6. sect. 1. §. 1. n. 17.* & aliis ab his citatis *secunda paritas*. ideo non habet locum, quod licet de jure læso infra dimmidium justii pretii non concedatur actio, id tamen sic constitutum sit propter favorem publicum, & merè tolerantivè, ne tribunalia litibus scaterent, & hinc rectè negatur constitutionem illam esse iniquam, cum bonum publicum utique prævalere debeat bono privato, aliud namque est in foro externo solummodò actionem denegare, & aliud

aliud statuere, quod pars lædens alteri satisfacere non teneatur; si postremum jura vellent, ab iniquitatis nota vix excusanda forent, minimè tamen, si primum R. P. Ebbert. *controvers. select. controvers. 19.* Denique *tertia paritas* vagatur extra oleas; cum notum sit, quòd in extrema necessitate constituto, quilibet sub reatu gravis culpæ teneatur succurrere, & in foro utroque licitum sit ei furari, quantum indiget ad pellendam extremam necessitatem. Si vero non adsit talis extrema necessitas æquitatem nullam video, cur dives egeno succurrere debeat, eoquòd ratio statûs, & felicitas boni publici exigat, ut in personarum qualitate sit distinctio, & omnia ad chaos pristinum judiciorum redirent, si pauperi jus esset, à divite alimenta petere. Ad instantiam ab exemptione Ministrorum Reipublicæ petitam & imprimis neque allegatas personas, à collectis extraordinariis ob necessitatem, vel utilitatem communem indictis liberari esse; saltem eam libertatem meo judicio prætere non posse vi alicujus decreti, vel statuti generalis, quod iisdem intuitu Sacrorum operum quæ reipublicæ præstent immunitatem à tributis, & collectis tribuit, abstrahendo an eæ sint extraordinariæ, vel ordinariæ, quia statutum semper eò interpretandum est, ut minus recedat à jure communi Gaill *lib. 2. obs. 33. n. 9.* Jure civili verò certum est neminem à collectis extraordinariis excusari Ant. Perez. *Cod. de quib. muner. vel præstat. lib. 10. n. 2.* asserens, quòd respectu harum, nullum excuset dignitas, aut alia prærogativa, quæ aliàs solet muneribus eximere *leg. 6. Cod. de munerib. patrim. lib. 10.* ubi aliquis prætendebat hanc Immunitatem, quòd philosophus esset. Imo licet aliquis alleget desuper speciale privilegium, vel rescriptum Principis ab iis tamen non excusabitur, cum id censeatur quandoque ob importunitatem supplicantis esse concessum Perez *cit. loc. n. 3.* Unde hæc adversarii nostri declamatio rursus inutilis est, & allatam paritatem contra ipsum sic inverto: tales personæ, quæ habent Immunitatem generalem à Principe, vel jure ipsis concessam, tamen tenentur concurrere ad collectas extraordinarias ut probavi, quia vero simile non est eas comprehendi sub exemptione generali, ergo & à pari licet Clerici à jure Canonico habeant Immunitatem generalem à tributis, & collectis nihilominus tenebuntur ad extraordinaria, quia vero simile est S. Pontificem ea excipere non voluisse ob summam æquitatem, quæ vult incommoda ab iis sustineri, qui sentiunt commoda. Dein gratis dato: quòd tales personæ non tenerentur concurrere etiam ad collectas extrà ordinarias, uti de quorundam locorum consuetudine non dubito, sequitur ex hoc, quòd ad eas non teneantur de jure? Neutiquam cum sint membra reipublicæ, commodis ejusdem fruuntur; ergo etiam ab eadem rationem tenebuntur Clerici. Quòd autem Princeps Ministris suis nobilibus, Consiliariis &c. specialiter hanc obligationem remiserit, non propterea cæteris murmurandum erit, cum per hoc, quòd uni fiat gratia; alteri non fiat injuria. Ostendant & Clerici tale privilegium speciale in jure, & eos pariter ab extraordinariis oneribus eximemus. Urgebis cum R. P. Anton. Söll *in cit. Q. Q. Canon. de Tributis p. 2. c. 3. q. 6. n. 204. in medio,* æquitatem ex regula: *qui sentit commodum ss. in 6.* à me petitam esse cerebrinam, cum & laici percipiant commodum

modum ex Ecclesia loci, cuius sunt membra & tamen non teneantur ad subsidium caritativum. Dein si Clerici ob communem utilitatem ac necessitatem tenerentur contribuere, sequitur nullum eos privilegium habere quo ad tributa, uti notat Pirringh. *de Imm. Eccl. n. 79.* Sed non est opus magno conatu, ut hæ instantiæ in cunis adhuc supprimantur; imprimis enim causa, ob quam petitur ab Episcopo Caritativum, non est salus animarum sed Cleri unicè. Dein ex quibus bonis solvitur hoc subsidium quam redditibus Ecclesiasticis, tam liberali manu à laicis in Clerum eorumque sustentationem collatis? in sole autem caligare videris si ex mea sententia inferre auderes, Clericos quo ad tributa nullo aliàs gaudere privilegio, quo semper muniuntur, si titulus jurisdictionis interveniat, aut aliàs opera emergerent quæ favorem reipublicæ politica & sæcularis unicè respicerent, uti superius jam notavi, missas igitur facio hæcæ objectiunculas utique tritas. Et ad ultiores rationes pergo, quarum sit.

24 II. Ejusmodi extraordinariæ contributiones, nec exiguntur à Principe in suæ potestatis, & superioritatis signum, neque à Clericis & Ecclesiis solvuntur in subjectionis recognitionem, sed solummodo titulo impensarum in gratiam necessitatis, vel utilitatis publicæ requisitarum, quæ Clericos non minùs afficit ac laicos, ergo & illæ meritò ac sine omni juris læsione ab illis exigì possunt.

25 III. Consistit in apertis Juris Civilis textibus, quæ vel in terminis, vel argumento inde desumpto manifestè Clericos ad harum impensarum concursum obligant uti sunt *l. 5. & 7. Cod. de SS. Eccl. ibi: ad instructiones itinerum pontiumque etiam divinas domos & venerabiles Ecclesias libenter adscribimus. l. 7. Cod. de operib. & prest. lib. 10.* vid. DD. *ad cit. tit. Ant. Perez. & Bruneman.* neque hæ leges quidquam disponunt, ut Antagonista loquitur, contra Immunitatem Ecclesiasticam, eo quòd ea solummodo consistat in hoc, quòd Clerici sint immunes à jurisdictione sæculari, quam hic nullam exerceri satis certum est!

26 IV. Pro hac nostra sententia præter communem, & saniozem, DD. calculum, quorum ultra centuriam adducere non foret magni laboris, militat praxis, & consuetudo; Quam in Gallia vigere testis est Rebuffus *Tom. 1. de sent. provis. Art. 3. Gloss. 6.* in Hispania, Salgado *de protect. reg. part. 3. c. 5.* citati à Gaillo, in Germania autem id demonstrat quotidiana experientia, confirmata & stabilita per varios imperii recessus *de anno 500. August. V. S. Daß die Geistliche allwegen von vierzig Fl. einen Gulden geben sollen & s. 1. von der Steuer der Stiff/ Clöster/ Ordens-Leuth/ & de anno 1544. Spiræ s. und zu disen Christlichen milden Werck* contra quam consuetudinem, uti sibi quisque facillè imaginabitur insurgit P. Ranbeck afferens eandem esse corruptelam morum, & benè sciri, quid factum, & statutum fuerit, sed neglectum esse, quid fieri & statui oportuisset. Eam pariter nullius roboris esse, orbi literario fusè persuadere conatur R. P. Ant. Söll *in laudatis Q. Canon de Trib. p. 3. cap. 3. q. 5. n. 200. & seqq.* I. quòd consuetudo diminuens Immunitatem Ecclesiasticam realem aut personalem nullo unquam tempore

tempore possit coalescere, utpote maximè irrationabilis, qualis declaratur in variis ab ipso citt. Textibus, maximè in bulla Cænæ, singulis annis renovari & confirmari solitâ cui non obstat quòd in aliquibus locis promulgata non fuerit. *arg. bulla Urban. VIII. edita 1641. II. quod nulla consuetudo introduci possit, quæ est destituta consensu legali S. Pontificis, sed hæc consuetudo (si probaretur) destituta foret consensu legali, cum Is quot annis eam reprobet, & ista tolerantia nequeat censerî approbatio; quando Pontifex sciens vel non potest, vel quod idem moraliter sonat, difficillimè potest reclamare, & ad cavendas tricas vel majora mala dissimulat, Eman. Correa in Idæa Consilarii. de pena excomm. bulla Cænæ. n. 1852. cum talis tolerantia potiùs sit vis tolerata, quàm approbatio, Sylvest. V. immunitas. i. n. 9. P. Wex in ariadne Carol. Canon. p. 4. decad. 5. n. 36. & passim DD.* attamen consuetudinem hanc rationabilem esse (gratis dato, quod adhuc est falsissimum, eam contra jura Canonica fuisse introductam) sic demonstro: si consuetudo ista foret corruptela morum, omnique ratione carens, Archi-Episcopi, & cæteri Prælati in quorum districtu illa vigeret, obligati essent, & fuissent contra eam protestari, illamque summæ Sedi Apostolicæ denunciare, ut per hanc necessaria ad eam removendam media applicarentur; sed constat hoc nunquam factum fuisse & summam sedem, quæ absque hoc tam generalem consuetudinem & praxim ipsis Imperii Reecessibus roboratam ignorare prudenter non præsumitur, consuetudini huic acquievisse, ergo erit rationabilis. Duo ista fundamenta, à P. Söll adducta veneror, & agnosco nullam consuetudinem Immunitatis Ecclesiasticæ vel directè vel indirectè aut sub quovis prætextu læsivam à sæculari Principe posse introduci. Nec putem id à me nunquam asseveratum fuisse; sed doleo, quod ista hic male & loco non opportuno applicentur. Semper enim petitur principium & id, quod Quæstionis est, nudè asseritur, ubi consuetudinem hanc immunitati diem dicere & præjudicium eidem afferre dicitur. Nunc ut rem omnem eò citius expediam, ad solutionem objectionum transeo.

27

Ad I. Et quidem ad duos textus ex *c. non minùs &c. adversùs* allatos, quos utpote ponderosos, & rem unicè conficientes, plus, quam trecenis vicibus repetit. R. P. Ranbeck, Respondent aliqui cum Clariss. P. Pichler *cit. loc. in resp. ad obt. 4.* summum Pontificem in *cit. cap.* loqui quidem de operibus publicis, uti fossatis & expeditionibus sed de illis duntaxat, quæ exigebantur autoritate Regiâ, non autem de illis, ad quorum concursum jam aliunde tenebantur, ex æquitate nimirum naturali, pacto speciali, vel titulo impenfarum; quam responsionem, licet quibusdam displiceat, tamen uti sufficientissimam in reverentiam Colendiss. in sacro jure P. Professoris mei omnibus viribus tueri lubet, cum illam non obscure colligere liceat ex ipsis *cit. cap.* verbis ponderatiùs trutinatis; utpote in quibus S. Pontifex utitur verbis jurisdictionem sapientibus, uti *aggravare, onerare, imponere,* & maximè paritas in *cap. non minùs* à S. Pontifice adducta clarissimè eam videatur innuere, ibi: *ut deterioris conditionis factum sub eis Sacerdotium videatur, quam sub Pharaone fuerit, qui legis divina notitiam non habebat &c.* quem autem latet, Pharaonem tributa sua exegisse

G

exegisse

exegisse titulo jurisdictionis? dein rursus id monstrant verba sequentia, *ut eis* (Clericis) *quod Hieremias deplorat, competere videatur, Princeps Provinciarum facta est sub tributo* tributa namque regulariter exiguntur titulo jurisdictionis. *Reponit R. P. Söll q. 7. in f. dicta capitula ad onera indicta potestate regiam, neutiquam restringi posse, ideò, quòd non omnes urbium Rectores, consules ac alii quicumque Magistratus potestate regiam polleant, de quibus tamen speciatim mentionem faciunt ea capitula. Sed sensum nostrum non assequitur cit. Author sui ipsius proditor; non enim sumimus potestatem regiam adeo ruditer, ut nullam aliam hoc nomine comprehensam velimus, nisi competentem regi sed omnem illam que vi jurisdictionis procedit. Replicat cit. Author: fucata hac distinctione daretur ansa vexandi Ecclesiasticos, ac tollendi Immunitatem pro libitu, cum semper laici prætenderent necessitatem vel manifestam utilitatem. Sed levis est replica. imprimis enim tanta malitia in nullo, præsertim Principe, à tanto Viro præsumi debuisset. Dein, si id contingeret, recursus pateret ad S. Pontificem, qui discussa causa, Magistratum jure suo abutentem ad debitam restitutionem Censuris compellet, aliisque modis viæ huic impotens mederi sciet.*

Alii respondent cum Anatomia *cit. q. n. 7.* dictos textus tantum loqui de similibus casibus, ubi sæcularis Princeps *sub prætextu* necessitatis publicæ ob novum aliquod emergens accidens collectas extraordinarias exigeret; Et hinc eas ad nostram Quæstionem non satis idonee applicari, eo quòd hic sermo non sit de collectis noviter, excogitatis sed de contingentibus singulorum quasi annorum, cum indies viæ, muri, fontes &c. reparandi veniant, quorum commoditate dum Clerici æque fruuntur ac laici, justa quoque proportione occurrant oportet. Responsio hæc à cit. D. non probatur, quid igitur relevat? cui insuper sic insto: ex data responsione sequeretur, quod ubi emergeret casus aliquis insolitus, Clericorum tamen æque ac laicorum utilitatem respiciens, puta: si propter nimiam latronum temeritatem viæ novo indigerent præsidio: si ob propululantem noviore sectam distinctum tribunal erigendum foret. &c. quod inquam tum clerici à justa proportione immunes essent, cum casus hi sint insoliti, & non de contingentibus quotidianis; id quod nec ipsi admittet. Si tamen absolute hæc responsio arrideret, non multum urgerem, cum aliquam saltem probabilitatis speciem ex narratione textus, & circumstantiarum acquirat, in eo enim hæc verba invenies: *seu alia qualibet arbitrentur agenda de bonis Ecclesiarum, & Clericorum & pauperum Christi usibus deputatis volunt fierè cuncta compleri*, ubi to *arbitrentur* videtur posse denotare aliquem prætextum sub quo collectæ exigebantur.

Respondent alii denique cit. textus tantum loqui de oneribus mixtis, cum loquantur de *angariis, perangariis talliis, collectis, imponendi &c.* quæ utique referuntur ad mixta onera; & licet etiam ibidem deprehendantur expeditiones, fossatæ &c. ea tamen aliquando etiam fieri poterunt onera mixta, si non exigantur titulo impenfarum, sed principaliter propter personas interveniente sic quâdam jurisdictione. Ex his tribus responsionibus benevolus lector sibi seliget,

leget, quam libuerit, unaquaque enim difficultatem textuum perrumpet. Præsertim cum & lex, si interpretationem admittat in eam semper partem sit interpretanda, ex qua æquitas militat, ut tradunt communiter DD. cum Andr. Fachin. l. 1. *controv. cap. 3. conclus. 7.* sed ex nostra conclusione ipsa militat æquitas, ut ipsi fatentur adversarii *vid. supr. n. 21. ergo &c.*

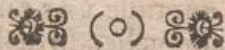
Ad II. C. totum sed N. suppos. quod Principes à Clericis exigant concursum ad opera publica titulo jurisdictionis; sed solummodò id faciant titulo expensarum, in utilitatem, vel necessitatem communem faciendarum, quibus aliqui cum Clariss. P. Pichler adjiciunt titulum pacti, eo quod Clerici utendo etiam rebus in suam æque utilitatem vergentibus, tacitè cum Principe, vel Republica pacisci censeantur, quòd ad onera etiam concurrere velint. Paritas cum externo populo adstructa imbecillis est, quia exterea illa regio omnino exempta est potestati alterius vicinæ regionis, non autem Clerici, supposito quòd res ad restim redeat. Dein ex parte extera regionis nulla versatur communis utilitas vel necessitas, neque bona illius in vel de Territorio sunt; cujus contrarium elucet in Clericis.

Ad III. Disparitas se ipsam prodit per hoc, quod tributa personalia, aut mixta imponantur primariò personis easque principaliter gravent ut subditos, quorum qualitatem extrema necessitas non immutat, eoquòd Clerici, ut ut id utilitas vel necessitas postularet, subditi tamen jurisdictionis laicæ fieri nequeant, utpote istà jure divino, & naturali exempti; in nostro autem casu econtrà, tantum abest, ut Collectæ Clericis imponantur, ut *subditis*, & titulo jurisdictionis, ut potius hoc asserere esset indignum, & omni peritùs fundamento carens.

Ad IV. R. sub distinct. laici sunt membra reipublicæ principaliter, & per se in causis non communibus & regulariter, & ordinariè C. secus N. fateor lubenter laicos regulariter esse præcipua R.P. membra, eo quòd Capiti suo subjaciant, despoticè ad utilitatem totius corporis gubernanda, quòd de Clericis absit, ut sustineam; sed eas tantum ad observandas communitatis leges vi non coactiva, sed directiva, non tamen simpliciter indirecta, obligari cum Comuniore Canonistarum assero. Unde ulternis amplissimè concedo, casu quo utilitas, vel necessitas quædam emergeret, quæ non directè communitatem, sed aliàm causam ut ut publicam concerneret, Clericos nullo modo, nisi in subsidium esse obligatos; pone enim palatium Principis flammis absumptum: Principatum augeri posse, aut fœdus utile iniri &c. his casibus cum utilitas inde resultans in Clerum solummodò indirectè redundaret, nemo defendet eos ad concursum horum esse obligatos. Illust. Cancell. Schmid *semicent. 2. controv. 10. n. 7.* ubi verò utilitas ab utraque parte communis foret quis eos liberos existimet sine gravissima æquitati inferenda injuria? quanta enim non foret iniquitas, si Clerici qui æque ac laici quotidie vias publicas, atque pontes curribus & plaustris oneratissimis hinc inde vehendo destruunt, ad illorum reparationem nihil contribuere vellent? si hoc adversarii rectius considerarent, ambabus, ut ajunt manibus sententiam hanc amplecterentur. Sequelæ, quas Recentior iste

52 QUÆSTIO III. *Utrum Clerici non teneantur &c.*

- ex sententia hac necit, verè sunt absurdæ, in cerebro illius prognatæ, & obstetricante in considerantiâ in lucem protrusæ. Apertum namque est in illis casibus necessario intervenire jurisdictionis & potestatis Titulum, in manifestum Immunitatis gravamen & præjudicium, quod hic penitus abesse patet consideranti; utique Clerici sunt Cives privilegiati, sed tantum à potestate Regia, non ab onere, ad quod naturalis ratio quemlibet obstrictum voluit.
- 32 *Urgebis ex cit. Cap. adversus ubi si habetur, prædicti laici humiliter & devotè recipiant cum gratiarum actione* ergo Clerici non sunt strictè obligati, cur aliàs iisdem gratiarum actio rependenda foret? Sed contra est, quod S. Pontifex per hæc verba non voluerit Clericorum exemptionem asserere, sed tantum, quòd ii non ad instar laicorum vi, & impetu apparitorum, ad suæ portionis solutionem sint compellendi; indigna enim, & à scandalo non excusanda res foret, si ex collectæ à Monasteriis, causis piis, vel Clericis militari manu extorquerentur, quos tamen jus divinum, & naturale debito honore afficiendos esse imperant. *Guttierrez l. 1. pract. Q. 2. c. 3. n. 10. David Mæv. p. 6. decis. 127. implorandum igitur legitimorum superiorum & Episcoporum Auxilium, qui iisdem in virtute S. obedientiæ præcipiant, ut præstent ea, ad quæ jure, & æquitate sunt obligati, vel demum, si & ii officio suo fungi nollent, existimarem Clericos indirectè (omni tamen odio, & avaritiâ remotis) ad solutionem adstringi posse, subtrahendo iisdem v. g. frumenta &c. in qua tamen re cautissimè, si unquam, & non nisi ponderatâ benè causâ procedendum erit. Assentit, quo adhæc Lessius de J. & J. l. 2. cap. 33. dub. 3. n. 24. sustinens etiam Clericos reali exactione ad solutionem adigi posse, si commodus ad S. Pontificem recursus non fuerit.*
- 33 Quod autem ad hæc collectas neque arbitramentum Episcopi neque consensus S. Pontificis requiratur, probatur exinde, quod ex una parte certum mihi sit, Clericos ad eas teneri, ex altera verò, neque de consuetudine neque de jure probetur eam requiri; tam arduum autem onus Principi imponere sine expresso textu temeritatis notam potius sapit, quàm prudentem ergo Clericos Zelum; ut adedò deceptus esse videatur P. Ant. Söll; dum *in cit. Q. 2. p. 2. c. 3. q. 7. n. 208. ait. solum id dicere D. Glettle, sine ulla authoritate in re gravissima, ac maximum Ecclesie inferente præjudicium, contra communem, cum omnes supponant consensum Episcopi & Cleri requiri; sed solum disputari, quid nomine Cleri hic intelligatur; non enim solus id affirmat Glettle, sed plurimi insuper CC. & Civilistæ. Ad text. oppositos congruè responderetur, eos tantum intelligi de tributis mixtis, & titulo jurisdictionis impositis non de illis ad quæ justâ proportionem jam aliunde tenentur. Cum ibi imprudentia nulla possit intervenire.*

QUÆ-